

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 10C/281/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213215340
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Júlia Henteková
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2015:4213215340.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno v právnej veci navrhovateľa rozhodcovského konania: Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904, v konaní zastúpený MST PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Laurinská č.3, Bratislava, IČO:36 861 545 proti odporkyni rozhodcovského konania: N. E., I.. XX.X.XXXX, G. Z. N. I. X. Č.. XXX, v konaní zastúpená JUDr. Andreou Koczkás, advokátkou so sídlom Elektrárenská č.3, Komárno, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne rozhodcovského konania: Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov, so sídlom Škultétyho č.3, Košice - Staré mesto, IČO: 42 249 708, v konaní zastúpený JUDr. Darinou Solárovou advokátkou so sídlom Škultétyho č.3, Košice, o návrhu odporkyne rozhodcovského konania /žalobkyne/ na zrušenie rozhodcovského rozsudku, sudkyňou JUDr. Júliou Hentekovou, takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C/3408/2012 zo dňa 19.1.2012.

Odporkyni z rozhodcovského konania náhradu trov konania nepriznáva.

Navrhovateľ z rozhodcovského konania je povinný zaplatiť na č. účtu : 0020545761, kód banky : 6500, VS: 2629145216, ŠS: 4244357215, KS. 0999, IBAN: SK366500000000020545761, SWIFT : P0BNSKBA súdny poplatok za návrh vo výške 331,50 Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Odporkyňa z rozhodcovského konania sa žalobou došlou súdu dňa 17.7.2013 domáhala zrušenia rozsudku Arbitrážneho súdu Košice č. 3C/3408/2012 zo dňa 19.1.2012. Zároveň navrhla odložiť jeho vykonateľnosť až do právoplatného rozhodnutia o veci samej. V žalobe uviedla, že dňa 21.6.2013 jej bol doručený rozhodcovský rozsudok, ktorým jej bola uložená povinnosť do piatich dní od doručenia rozsudku zaplatiť navrhovateľovi sumu 147,93 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,-Eur. S týmto rozsudkom nesúhlasí, nakoľko ako účastníčka rozhodcovského konania nebola predvolaná ani vypočutá, arbitrážny súd rozhodoval výlučne na základe listinných dôkazov predložených navrhovateľom. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, text doložky je uvedený v osobitných zmluvných dojednaniach k Poistnej zmluve ako súčasť všeobecných zmluvných podmienok (ďalej len VOP) a tak isto je predformulovaný aj v časti XV. VOP. Nemala možnosť ovplyvniť obsah poistnej zmluvy a pokiaľ sa chcela vyhnúť arbitrážnemu konaniu, nemala podpísať nie len VOP, ale ani osobitné zmluvné dojednania (ďalej len OZD) a dokonca ani samotnú poistnú zmluvu. Formuláciou rozhodcovskej doložky došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov zmluvy v jej neprospech ako spotrebiteľa. Táto doložka ju núti podrobiť sa rozhodcovskému konaniu a vzdať sa práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom. Má za to, že rozhodcovský rozsudok vydaný na základe rozhodcovskej doložky odporuje nie len zákonu, ale aj dobrým mravom. Táto zmluvná podmienka už bola rozhodnutiami viacerých súdov z dôvodu neprijateľnosti určená za neplatnú. K samotnému nároku uplatneného v

rozhodcovskom konaní uviedla, že túto neuznáva, poisťovni ničím nedlhuje. Aj po zániku poisťnej zmluvy až do apríla 2015 na základe trvalého príkazu bola poukazovaná z jej účtu v peňažnom ústave na účet poisťovne poisťné v mesačnej výške 16,74 eur, preto nielenže nedlhuje na poisťnom, ale poisťovňa získala na jej úkor bezdôvodné obohatenie v sume takmer 1.000,- Eur.

Uznesením z 12.11.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre súd odložil vykonateľnosť predmetného rozhodcovského rozsudku až do právoplatného skončenia konania o zrušení rozhodcovského rozsudku vedenej pod sp. zn. 10C/281/2013.

Navrhovateľ z rozhodcovského konania dňa 23.12.2013 podal rozsiahle vyjadrenie k návrhu, v ktorom namietal absenciu zákonných náležitostí žalobného návrhu, neurčitý žalobný petit, nepravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností. Poukázal na skutočnosť, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný v skrátenej konaní, pričom včas podaným odporom zo strany dlžníčky by došlo k jeho automatickému zrušeniu. Zastával názor, že rozhodcovská doložka dojednaná v poisťnej zmluve účastníkov konania je platným dojednaním, je v súlade so zákonom, s ustanovením § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka a Smernicami Rady 93/13/EHS. Dojednanie rozhodcovskej doložky bolo výsledkom slobodného rozhodnutia poisťníka, ktorý mohol túto podmienku ovplyvniť, aj vylúčiť nepodpísaním OZD bez toho, že by týmto bol ovplyvnený zvyšok poisťného vzťahu. Tým, že obe zmluvné strany prejavili vôľu uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, došlo k individuálnemu dojednaniu tejto zmluvnej podmienky, čo vylučuje, aby rozhodcovská doložka bola považovaná za neprijateľnú a neplatnú podmienku. Žalobu navrhol zamietnuť aj z dôvodu novelizácie exekučného poriadku s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/214/2011. Poukázal na bod 3 OZD č. 02/2008, v ktorom je upravená rozhodcovská doložka s tým, že pre účely, aby nebola spochybnená individuálnosť jej dojednania je v bode 4 týchto OZD dohodnuté, že poisťník má možnosť v lehote 30 dní od podpisu poisťnej zmluvy písomne odmietnuť rozhodcovskú doložku. Teda odporokyni z rozhodcovského konania bolo dané na výber, aby v prípade, že podpísala tieto dojednania, tieto aj odmietla. V zázname o základných požiadavkách a potrebách klienta zo dňa 25.2.2010, odporokynia z rozhodcovského konania prehlásila, že bola oboznámená o okolnostiach týkajúcich sa predmetného poisťného vzťahu, pričom v tomto formulári je viacero potvrdení, ktorými odporokynia z rozhodcovského konania deklarovala, že bola oboznámená s obsahom celého poisťného vzťahu. Preto je toho názoru, že v danom prípade bola rozhodcovská doložka individuálne dohodnutá a nebola nekalá. K samotnému rozhodcovskému konaniu uviedol, že rozhodcovský súd na základe svojho štatútu postupoval tak, ako postupujú všeobecné súdy pri vydávaní platobných rozkazov a odporokynia z rozhodcovského konania mala možnosť rozhodcovský rozsudok napadnúť opravným prostriedkom, čo však neurobila. Preto nesúhlasil s tým, že odporokyni z rozhodcovského konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Nie je pravdou, že by v rozhodcovskom konaní nemohli byť riešené záväzky zo spotrebiteľskej zmluvy, keďže aj podľa rozhodnutí Európskeho súdu vo veci C-342/2013 súd dospel k záveru, že nemôže byť každé rozhodcovské konanie posúdené ako nekalé, ale každé rozhodcovské konanie treba v konaní pred všeobecným súdom posúdiť individuálne. Vo svojom písomnom vyjadrení z 24.8.2015 navrhol žalobu zamietnuť aj vzhľadom na novelizáciu Exekučného poriadku v rámci Zákona č. 335/2014 Z.z., na ustanovenie § 243d ods. 1, podľa ktorého predmetný rozhodcovský rozsudok prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať a nemôže v exekučnom konaní uplatňovať nárok mu rozhodcovským rozsudkom priznaný.

Vedľajší účastník oznámenie o vstupe do konania na strane odporokyne rozhodcovského konania doručil súdu 17.7.2013. Poukázal v ňom na porušenie práv účastníčky rozhodcovského konania, a to, že v jeden deň, v jednej obálke obdržala návrh na začatie rozhodcovského konania, upovedomenie o začatí rozhodcovského konania a rozhodcovský rozsudok. Nebolo jej umožnené riadne si obhájiť svoje práva. Z časti XV. VPP, ako aj z OZD vyplýva, že sa musela podrobiť rozhodcovskému konaniu. Rozhodcu vyberala poisťovňa bez jej súčinnosti, rozhodoval o návrhu stály rozhodcovský súd, hoci podľa VPP mala poisťovňa poveriť osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného súdu. Ustanovenie, ktoré vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Takto upravená rozhodcovská doložka nielenže nie je individuálne dojednaná, ale odporuje dobrým mravom.

K označeniu účastníkov konania v predmetnej právnej veci ako navrhovateľ rozhodcovského konania odporokynia rozhodcovského konania súd poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo 156/2011 z 11.12.2013 v ktorom súd konštatoval, že žaloba o zrušení rozhodcovského rozsudku vo svojej podstate plní funkciu mimoriadneho opravného prostriedku proti právoplatnému rozhodcovskému rozsudku. S

poukazom na uvedené ako aj na to, že ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a/ a c/ zákona, pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe javí sa byť opodstatneným, aby sa pri označovaní postavenia účastníkov v konaní o žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku nemodifikovalo (nemenilo) procesné postavenie účastníkov, ktoré mali v právoplatne skončenom rozhodcovskom konaní avšak s uvedením, kto z nich podal žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Súd pokračuje v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku s tými účastníkmi, ktorí boli (takto) ako účastníci označení v rozhodcovskom konaní. Okruh účastníkov konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku je preto totožný s okruhom účastníkov rozhodcovského konania, napriek tomu, že žalovaná z rozhodcovského konania vo svojom žalobnom návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku a odklad jeho vykonateľnosti označila za žalobcu seba a za žalovaného označila žalobcu z konania pred rozhodcovským súdom. S poukazom na uvedené súd zachoval procesné označenie účastníkov z rozhodcovského konania aj napriek tomu, že odporca z rozhodcovského konania označil za žalobcu seba.

Súd vykonal vo veci dokazovanie okrem výsluchu žalobkyne a právnych zástupcov účastníkov konania aj rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C/3408/2012 zo dňa 19.1.2012, návrhom na začatie arbitrážneho konania z 2.1.2012, dôkazom o doručení rozhodcovského rozsudku žalobkyne, návrhom na uzatvorenie poistnej zmluvy, poistnou zmluvou č. Q. XXXXXX zo dňa 25.2.2010, žiadosťou žalobkyne z 19.4.2010 o zrušenie poistnej zmluvy, výsluchom svedka G. K., žiadosťou žalobkyne o zrušenie trvalého príkazu v peňažnom ústave, Záznamom o požiadavkách a potrebách klienta, Všeobecnými poistnými podmienkami pre poistenie zjednávané Rapid life životnou poisťovňou, a.s. účinnými od 1.1.2010. Vykonaným dokazovaním ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Na základe návrhu odporkyne rozhodcovského konania účastníci konania uzatvorili dňa 25.2.2010 Poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXX na dobu 15 rokov, so začiatkom poistenia 26.2.2010, konca poistenia 26.2.2025 a sumy mesačného poistného 14,76 Eur. Poistná zmluva zanikla dňa 2.5.2010 na žiadosť poistníka zo dňa 19.4.2010 doručenej poisťovni 23.4.2010. Z návrhu navrhovateľa rozhodcovského konania zo dňa 2.1.2012 doručeným rozhodcovskému súdu 4.1.2012 vyplýva, že z titulu poistnej zmluvy poistníkovi vznikol dlh voči poisťovni vo výške 147,93 Eur. Zmluva má zákonom predpísané náležitosti, je platná.

Arbitrážny súd Košice konajúc bez nariadenia pojednávania prostredníctvom rozhodcu JUDr. Michala Škriaba rozsudkom sp. zn. 3C/3408/2012 zo dňa 19.1.2012 uložil N. E. povinnosť zaplatiť poisťovni 147,93 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,- Eur do piatich dní od doručenia rozhodcovského rozsudku na špecifikovaný účet navrhovateľa rozhodcovského konania, alebo aby v tej istej lehote podala odpor na súde, ktorý rozhodcovský rozsudok vydal. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že navrhovateľ si podľa časti XVII. ods. 7a, resp. ods.8 VPP uplatnil voči poistníkovi osobitnú pohľadávku vo výške podľa vyplatennej provízie sprostredkovateľovi poistenia. Rozhodcovský rozsudok bol odporkyne rozhodcovského konania doručený dňa 24.6.2013 (čl.43), opravný prostriedok proti nemu nepodala.

Vzhľadom na obsah poistnej zmluvy súd ju posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko bola uzavretá medzi fyzickou osobou, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a právnickou osobou, ktorá má v predmete podnikania poisťovaciu činnosť. Pre uvedené na právny vzťah účastníkov aplikoval ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka.

G. K., sprostredkovateľ poistenia ako svedok vypovedal, že na základe mandátnej zmluvy uzavretej s poisťovňou uzatváral v jej mene do konca roka 2010 poistné zmluvy. Po nahliadnutí do poistnej zmluvy účastníkov potvrdil, že túto on dojednal s poistníkom. Uviedol, že ak klient mal nejaké výhrady alebo osobitné požiadavky, odkázal ho na poisťovňu, avšak pokiaľ by nesúhlasil s niektorou podmienkou, nebol by s ním uzavrel poistnú zmluvu. VPP klient nemal možnosť ovplyvniť. Tvrdil, že zvykol poistníkov upozorniť, že v prípade neplatenia poistného o právnych nárokoch zmluvných strán bude rozhodovať rozhodcovský súd, avšak sám nevedel čo znamená rozhodcovská doložka (na dotaz súdu aby vysvetlil čo znamená rozhodcovská doložka, uviedol: „ podľa mňa je to to, čo vydá Rapid life o tom, čo je uvedené v zmluve“).

Podľa § 40 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z. z. účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),
- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, alebo
- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,
- j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa § 40 ods. 2 citovaného zákona ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 17a Zákona o rozhodcovskom konaní na porušenie ustanovení tohto zákona, od ktorých je možné odchýliť sa dohodou, alebo ustanovení dohody účastníkov rozhodcovského konania sa prihliada len vtedy, ak ich účastník v konaní namietal v ustanovenej alebo dohodnutej lehote; ak lehota nie je určená, bez zbytočného odkladu po tom, ako sa o porušení dozvedel.

Podľa § 41 ods. 1 citovaného zákona žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 4 ods.1,2 Zákona o rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky v zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa § 43 ods. 1 citovaného zákona ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) až c) pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Od 1.1.2015 bol prijatý Zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 73 ods. 1, 3 stanovil, že ak nie je upravené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. 1. 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní pred 1. 1. 2015, zostávajú zachované. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Z uvedeného vyplýva, že konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku neskončené do 31.12.2014 sa nedokončia podľa Zákona č. 244/2002 Z. z., ale sa dokončia podľa nového špeciálneho Zákona č. 335/2015 Z. z., a iba rozhodcovskú zmluvu bude súd posudzovať podľa predpisov účinných v čase jej uzavretia.

Podľa § 788 ods.1 Občianskeho zákonníka poisťnou zmluvou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie uvedená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom platnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poisťné.

Podľa § 45 ods.1 Občianskeho zákonníka prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde.

Podľa § 47 ods.1 citovaného zákonníka ak zákon ustanovuje, že k zmluve je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, je zmluva účinná týmto rozhodnutím

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008 spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 citovaného zákona ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné

Podľa § 52 ods. 3,4 citovaného zákona dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.2 citovaného zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods.3 citovaného zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.4 písm. r) citovaného zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa dôvodovej správy k tomuto zákonnému ustanoveniu spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa čl. 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 6 ods. Smernice Rady 93/2013/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa, a

aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa § 243d ods.1,2 Exekučného poriadku (Zákona č. 233/1995 Z.z.) v znení účinnom od 1.1.2015 exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) vydaného pred 1. januárom 2015 možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead), a ktoré neboli ukončené k 1. Januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31.decembra 2014.

Súd zadovážil od Arbitrážneho súdu Košice fotokópiu dokladu - doručenky o doručení rozsudku 3C/3408/2012 odporkyni rozhodcovského konania a zistil, že rozhodcovský rozsudok zo dňa 19.1.2012 jej bol doručený spolu s rozhodcovským rozsudkom a návrhom na začatie konania dňa 24.6.2013. Žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola súdu doručená dňa 17.7.2013, teda bola podaná v lehote 30 dní v súlade s ustanovením § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.

Z časti XV. bod 1, 2 VPP v znení účinnom od 1.1.2010 vyplýva, že poisťovňa a poisťník sa dohodli že ďalej uvedené spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. V rozhodcovskom konaní sa poisťník a poisťovňa budú zásadne riadiť Zákonom č. 244/2012 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a podporne štandardnými procesnými pravidlami, platnými pre všeobecné sudy s výlukami a odchýlnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom a procesnými pravidlami (štatút, rozhodcovský poriadok) rozhodcovského súdu, ktorý bude mať právomoc a príslušnosť spor rozhodnúť. Poisťovňa a poisťník sa dohodli, rozhodcovským súdom s právomocou a príslušnosťou vec rozhodnúť bude Arbitrážny súd Košice.

Zo záveru VPP pod označením Osobitné zmluvné dojednania k poisťnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX z bodov 3, 4 vyplýva, že poisťník a poisťovňa vyhlasujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. Napriek odseku 1 týchto osobitných zmluvných dojednaní sa zmluvné strany dohodli, že za účelom realizácie osobitého práva poisťníka individuálne ovplyvniť poisťný vzťah súlade s potrebami poisťníka môže poisťník v lehote 30 dní od podpisu poisťnej zmluvy zo strany poisťníka individuálne písomne odmietnuť ustanovenia XV. časti VPP, ktoré tvoria súčasť jeho poistenia , a zároveň odsek 3 týchto osobitných zmluvných dojednaní, a to bez toho, aby tým bol právne dotknutý alebo akýmkoľvek spôsobom podmienený ostatný zvyšok poisťného vzťahu.

Výsluchom svedka K. súd mal za preukázané, že dodávateľ nevysvetlil spotrebiteľovi význam rozhodcovskej doložky, pravidiel, podľa ktorých sa bude viesť súkromný súdny proces. Z dôkazov založených do spisu nevyplýva, že spotrebiteľ bol s týmito pravidlami uzrozumený. Nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa, je neprijateľná. Pokiaľ je však zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah súdna prax označuje za nerovný a nevyvážený, je nepochybné, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Na neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu. Ak takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou je samotná rozhodcovská doložka, tak ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide, ak síce spotrebiteľ má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa a spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo obrátiť sa na štátny súd, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Ochrana

spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície v slabšom postavení. To paltí aj vtedy, keď zmluvný vzťah obsahuje aj vedľajšie zmluvné ustanovenia formulárovej povahy obsahujúce napríklad rozhodcovskú doložku.

Zásadnou právnou otázkou v prejednávanej veci je otázka, či rozhodcovská doložka, na základe ktorej v danom prípade konal a rozhodol rozhodcovský súd, je platná, event. neplatná. Podľa názoru súdu nie je možné za individuálne dojednanú zmluvnú podmienku považovať rozhodcovskú doložku obsiahnutú v časti XV. bod 1,2 VPP a v bode 3 OZD v poisťovňou vopred pripravenom formulári bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť ich obsah (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 z 21.3.2012, 5Cdo 112/2012 z 22.11.2012, 5Cdo 492/2012 z 30.9.2013, 3 Cdo 74/2012 z 10.1.2013). V rozhodnutí 6Cdo 1/12 NS SR dospel k záveru o neplatnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobuje nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka bola totiž dohodnutá už podpisom poistnej zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú ako predtlačенý formulár VPP pre životné poistenie a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v XV. časti a to bez ohľadu na to, že účastníci podpísali (taktiež formou predtlačенého formuláru) osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku uvedenú v poistných podmienkach. V rozhodnutí 6Mcdo 9/12 NS SR uviedol, že návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy sa má predložiť spotrebiteľovi takým spôsobom, aby z neho bolo zrejmé, že spotrebiteľovi sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie týkajúce sa výlučného riešenia sporov v rozhodcovskom konaní... Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Ten istý právny záver bol vyslovený aj v ďalšom rozhodnutí NS SR 6Cdo 3/13 zo dňa 13.3.2013.

Dôkazné bremeno zaťažuje navrhovateľa rozhodcovského konania. On má preukázať, že individuálne (nielen formálne) dojednal rozhodcovské konanie. Zo zmluvy účastníkov však nevyplýva individuálne vyjednaná rozhodcovská zmluva. Inštitút individuálne dohodnutej podmienky je treba podľa článku 3 ods. 3 Smernice vykladať v súlade s cieľom Smernice, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutá, ak bola pripravená vopred a spotrebiteľ nemohol, nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Aj zo Záznamu sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve vyplýva, že v danom prípade ide o predtlačенý formulár, kde odporkyňa rozhodcovského konania nemala na výber, nemala možnosť individuálne dohodnúť obsah podmienky zmluvy. Takto predtlačенý formulár súd nepovažuje za dôkaz potvrdzujúci individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky. Neprimeranosť rozhodcovského konania dokazuje aj skutočnosť, že jeho trovy predstavujú sumu 276,- Eur, pričom vymáhaná istina pohľadávky je iba 147,93 Eur, z čoho súdny poplatok by činil iba 16,50 Eur. Spotrebiteľ má síce možnosť žiadať nariadiť rozhodcovské pojednávanie, ale len za poplatok, navyše musí platiť aj paušál na správne náklady, ktorý je odstupňovaný podľa hodnoty sporu (od 84,- do 6.000,- Eur); na podanie odporu voči rozhodcovskému rozsudku je stanovená neúmerne krátka 5 dňová lehota; fikcia o doručení rozsudku platí aj v prípade, že adresát sa nezdržiaval na adrese doručovania; v prípade procesných úkonov je podmienkou prijatia takéhoto procesného úkonu zaplatenie príslušného poplatku, nie je upravené oslobodenie od poplatku v dôsledku hmotnej núdze spotrebiteľa a pod. Všetky tieto skutočnosti vedú k záveru o tom, že navrhovateľ rozhodcovského konania nepochybne neposkytol poisťníkovi žiadne informácie pri podpísaní rozhodcovskej doložky o rozhodcovskom konaní vrátane jeho porovnania so súdnym konaním, pretože inak by nepochybne poisťník spomínanú rozhodcovskú doložku nepodpísal. Z dokladov dostupných súdu nevyplýva, že by bol spotrebiteľ informovaný o rozdieloch medzi súdnym a rozhodcovským konaním, o rokovacom poriadku rozhodcovského súdu a pod. Podpísal rozhodcovskú doložku, pretože inú možnosť nemal, pokiaľ chcel uzatvoriť poistnú zmluvu. Možno teda prijať záver, že ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, preto nemôže ísť o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku o rozhodcovskom konaní, preto súd návrhu vyhovel a poukazujúc na citované zákonné ustanovenia rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. K právnemu názoru navrhovateľa rozhodcovského konania, že vzhľadom na tú skutočnosť, že do 3 mesiacov od účinnosti Zákona č. 335/2014 Z.z. nepodal návrh na vykonanie exekúcie, ustanovenie § 243d anuluje právoplatnosť rozhodcovského rozsudku, preto žalobkyňa nemá naliehavý záujem na výsledku tohto konania, súd udáva, že z uvedeného ustanovenia Exekučného poriadku vyplýva iba to,

že na základe takéhoto rozhodcovského rozhodnutia už nie je možné udeliť poverenie na vykonanie exekúcie na základe návrhu podanom po 31.3.2015 a rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Nakoľko žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je určovacou žalobou, žalobkyňa ani nemá povinnosť preukazovať svoj naliehavý záujem na výsledku konania. Na tomto nič nemení ani skutočnosť, že pre novelu exekučného poriadku súdna vymáhateľnosť na základe takéhoto rozsudku je oslabená, resp. znemožnená. Ustanovenie § 243d Exekučného poriadku rieši iba súdnu vymáhateľnosť právneho nároku priznaného rozhodcovským rozsudkom, ale nerieši prípadné právne nároky spotrebiteľa voči navrhovateľovi rozhodcovského konania. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, nakoľko rozhodcovská doložka nebola účastníkmi individuálne dojednaná a jednoznačne uprednostňuje navrhovateľa rozhodcovského konania v neprospech spotrebiteľa, preto je neplatnou zmluvnou podmienkou, ktorá nepožíva právnu ochranu.

Náhradu trov rozhodcovského konania súd úspešnej odporkyňi rozhodcovského konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. nepriznal, nakoľko žiadne trovy jej nevznikli, ani si ich v zmysle § 151 ods.1 O.s.p. neuplatnila.

V konaní o návrhu na zrušenie rozsudku rozhodcovského súdu je navrhovateľka v postavení spotrebiteľa podľa § 4 ods. 2 písm. za/ oslobodená od platenia súdneho poplatku za návrh. V konaní bola úspešná, preto podľa § 2 ods. 2 Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch na zaplatenie súdneho poplatku súd zaviazal v konaní procesne neúspešného navrhovateľa z rozhodcovského konania podľa položky 3 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov sumou 331,50 Eur.

O nároku uplatnenom v rozhodcovskom konaní súd bude ďalej konať podľa § 43 ods.1 Zákona č. 244/2002 Z.z. a v konečnom rozhodnutí rozhodne aj o trovách konania tohto konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre písomne v 3 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.